

PREHĽAD PRÁVNÝCH PREDPISOV

Sociálnoprávna ochrana detí

Milé kolegyně, vážení kolegovia,

v rámci zmeny zákona o sociálnoprávnej ochrane detí dochádza novelou zákona k viacerým zmenám z ktorých najdôležitejšou je to, že doterajších detských domovov, krízových stredísk a resocializačných stredísk sa vytvára centrum pre deti, ich rodiny a plnoleté fyzické osoby.

Komunálny spravodajca preto reaguje aj na tieto zmeny a príspevky od obce.

Viac sa dočítate v časti venovanej teórii a výkladu. Do pozornosti tiež dávame záverečnú časť venovanú praktickým návodom a riešeniam.

Michal Sýkora, predseda ZMOS

Predmet:

- zmena zákona o sociálnoprávnej ochrane detí

I. Východiská

Od 1. apríla 2018 nadobudne účinnosť zákon č. 61/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

II. Teória a výklad

V čl. I. zákona č. 61/2018 Z. z. sa mení a dopĺňa zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Základnou zmenou je to, že z doterajších detských domovov, krízových stredísk a resocializačných stredísk sa vytvára centrum pre deti, ich rodiny a plnoleté fyzické osoby ako multifunkčné zariadenie, v ktorom sa budú vykonávať aj ambulantné a terénne opatrenia a dobrovoľné pobyty a odborná práca pre deti, ich rodiny a plnoleté fyzické osoby.

Novela upravuje aj profesijné a personálne zabezpečenie výkonu opatrení v zariadeniach.

Centrum môže zriadiť aj obec, vyšší územný celok, iná právnická osoba alebo fyzická osoba; centrum zriadené inou právnickou osobou alebo fyzickou osobou vykonáva opatrenia podľa tohto zákona na základe udelennej akreditácie. Centrum zriadené obcou alebo vyšším územným celkom

a) nevykonáva pobytové opatrenie súdu alebo ambulantné výchovné opatrenie,

b) vykonáva opatrenia podľa tohto zákona bez predchádzajúceho odporúčania orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ak nepostupuje podľa § 89 ods. 7.

Podľa § 89 ods. 7 cit. zákona platí:

„ (7) Centrum zriadené obcou alebo vyšším územným celkom, ktoré sa rozhodlo vykonávať opatrenia pre dieťa a plnoletú fyzickú osobu na základe odporúčania orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa § 47 ods. 1 alebo § 59 ods. 3, oznámi orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa § 73 ods. 1 do 30. septembra skutočnosti podľa odseku 5 písm. c) alebo písm. d). Orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa § 73 ods. 1 zverejní do 31. októbra zoznam centier zriadených obcou alebo vyšším územným celkom podľa prvej vety vrátane druhu opatrení vykonávaných v týchto centrách.“

V piatej časti nazvanej Opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately finančného charakteru sa mení právna úprava príspevkov na podporu úpravy rodinných pomerov dieťaťa.

Príspevky od obce :

1. Príspevok na dopravu.

Možnosť obce poskytovať príspevok na dopravu do centra (predtým detského domova) , v ktorom je dieťa umiestnené rodičovi dieťaťa alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa sa významne nemení. Príslušná je obec, ktorej je rodič dieťaťa alebo osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa obyvateľom. Ak obec poskytuje príspevok na dopravu, podmienky poskytovania tohto príspevku, jeho formu a podrobnosti jeho poskytovania ustanoví obec vo všeobecne záväznom nariadení. Po novele je centrum povinné poskytnúť obci informácie o účelnosti poskytnutého príspevku na dopravu, ak o to obec požiada. Pred novelou tieto informácie obec získavala z individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa .

Obec už neposkytuje finančné prostriedky na úpravu a obnovu rodinných pomerov vrátane bytových pomerov , ktoré obec poskytovala mesačne ako príspevok na tvorbu úspor.

2. Príspevok na osamostatnenie sa mladého dospelého.

Ide o nový príspevok, ktorý je obec povinná poskytnúť podľa novely - § 69 mladému dospelému, ktorému vznikol nárok na poskytnutie príspevku od centra podľa § 68, t. j. jednorazového príspevku na uľahčenie osamostatnenia sa mladého dospelého pri odchode z centra ak :

- o príspevok požiada do 30 dní po skončení vykonávania opatrení podľa § 55 ods. 1

a

- mal trvalý pobyt na území obce v čase jeho umiestnenia do centra.

Výška príspevku je 30% príspevku centra podľa § 68 ods. 3, ktorý sa poskytuje v ustanovenej výške, najviac vo výške 15-násobku sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa.

Príspevok na osamostatnenie sa mladého dospelého poskytuje obec

- a) peňažnou formou,
- b) vecnou formou alebo
- c) kombinovanou formou.

V každom prípade v zmysle novely platí podľa § 90 ods. 2, že na konanie o príspevku na osamotenie sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, t. j. zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov okrem:

- § 26 - Doručenie verejnou vyhláškou
- § 60 : „*Odvolací orgán je povinný preskúmať i oneskorené odvolanie z toho hľadiska, či neodôvodňuje*

obnovu konania alebo zmenu alebo zrušenie rozhodnutia mimo odvolacieho konania.“

- § 62 až 68 - Obnova konania, Preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania
- § 79 a 80 - Vymáhanie nepeňažných plnení

Obec teda je povinná o každej žiadosti mladého dospelého rozhodnúť, pritom môže rozhodnúť aj tak, že príspevok na osamostatnenie sa mladého dospelého bude poskytnutý vo viacerých splátkach; plná výška príspevku musí byť poskytnutá najneskôr do šiestich mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

3. Príspevok obce akreditovanému subjektu

Podľa § 88 ods. 3 až 5 platí: .

„(3) Obec môže poskytovať akreditovanému subjektu, ktorý nie je centrom, a fyzickej osobe alebo právnickej osobe podľa § 71 ods. 1 písm. e) finančný príspevok na vykonávanie opatrení podľa tohto zákona.

(4) Podmienky poskytovania finančného príspevku subjektom podľa odsekov 1 až 3 upraví vyšší územný celok a obec vo všeobecne záväznom nariadení tak, aby podmienky poskytovania finančného príspevku na nasledujúci rozpočtový rok boli oznámené najneskôr do 30. apríla.

(5) Vyšší územný celok a obec kontrolujú hospodárenie s poskytnutým finančným príspevkom a dodržiavanie ďalších zmluvných podmienok poskytnutia finančného príspevku.“

III. Praktické návody a riešenia

Podľa prechodných ustanovení - § 100x ods. 3 cit. zákona platí:

„ (3) Mladému dospelému nepatrí príspevok na osamostatnenie sa mladého dospelého podľa § 69 účinného od 1. apríla 2018, ak mu bol obcou poskytovaný príspevok na tvorbu úspor dieťaťa podľa zákona účinného do 31. marca 2018.“

Z citovanej právnej úpravy vyplýva, že v prípade, že obec už poskytovala príspevok na tvorbu úspor, potom nie je povinná poskytovať príspevok na osamostatnenie sa mladého dospelého.

Vydáva: ZDRUŽENIE MIEST A OBCÍ SLOVENSKA

Redakčná rada: Michal Sýkora, predseda • JUDr. Jozef Sotoláš, podpredseda • PhDr. Michal Kaliňák, tajomník

www.zmos.sk, EV 5286/15